Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Rybołówstwa

2022/2188(INI)

29.6.2023

OPINIA

Komisji Rybołówstwa

dla Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie sprawozdania z realizacji umowy o handlu i współpracy między Zjednoczonym Królestwem a UE
(2022/2188(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): João Albuquerque

(*) Zaangażowana komisja – art. 57 Regulaminu

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rybołówstwa zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Handlu Międzynarodowego, jako komisji przedmiotowo właściwych, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

A. mając na uwadze, że zgodnie ze wspólną polityką rybołówstwa[1] (WPRyb) UE jest zobowiązana promować i zapewniać cele i przestrzeganie zasad tej polityki we wszystkich rodzajach działalności połowowej, niezależnie od obszaru geograficznego, aby tworzyć równe warunki działania dla podmiotów gospodarczych z UE i spoza UE; mając na uwadze, że zgodnie z WPRyb UE musi również współpracować na forum międzynarodowym w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową oraz zwalczać nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (połowy NNN);

B. mając na uwadze, że w dziale piątym (Rybołówstwo) części drugiej umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem[2] uznaje się znaczenie ochrony żywych zasobów morza i ekosystemów morskich oraz zrównoważonego zarządzania nimi w oparciu o najlepsze dostępne opinie naukowe, a także znaczenie promowania odpowiedzialnego i zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury, dobrego zarządzania rybołówstwem i roli handlu w osiąganiu tych celów;

C. mając na uwadze, że wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE miało poważny wpływ na flotę rybacką UE, ponieważ spowodowało utratę kwot, wycofywanie statków z eksploatacji oraz zakłóciło działalność od dawna istniejących przedsiębiorstw handlowych i sam handel;

D. mając na uwadze, że pobrexitową rezerwę dostosowawczą[3] ustanowiono w celu zapewnienia wsparcia w przeciwdziałaniu skutkom wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE odczuwanym w państwach członkowskich, regionach i sektorach, a tym samym w celu łagodzenia ich negatywnego wpływu na spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną; mając na uwadze, że przeniesienie udziałów kwot z UE do Zjednoczonego Królestwa w okresie przejściowym uzgodnionym w umowie o handlu i współpracy będzie miało poważne negatywne skutki gospodarcze dla rybaków z UE;

E. mając na uwadze, że Specjalny Komitet ds. Rybołówstwa opracuje wieloletnie strategie ochrony i zarządzania, które posłużą jako podstawa ustalania całkowitych dopuszczalnych połów i innych środków zarządzania, w tym w odniesieniu do stad nieobjętych kwotami, oraz ustanawiania metod gromadzenia danych naukowych do celów zarządzania rybołówstwem, jak również wymiany takich danych z instytucjami naukowymi, tak aby mogły one przedstawiać możliwie najlepsze opinie naukowe;

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

[2] Umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10).

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z 6 października 2021 r. ustanawiające pobrexitową rezerwę dostosowawczą (Dz.U. L 357 z 8.10.2021, s. 1).

F. mając na uwadze, że w protokole w sprawie dostępu do wód, włączonym jako załącznik 38 do umowy o handlu i współpracy, wprowadzono „okres dostosowawczy” od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2026 r., podczas którego każda strona przyznaje statkom drugiej strony pełny dostęp do swoich wód w celu prowadzenia połowów wyszczególnionych stad ryb; mając na uwadze, że po tym terminie wzajemny dostęp do wód i zasobów rybnych będzie przedmiotem corocznych negocjacji między UE a Zjednoczonym Królestwem; podkreśla, że aby utrzymać inwestycje w sektorze, konieczna jest jasność co do tego, jak będzie wyglądała sytuacja po okresie przejściowym;

G. mając na uwadze, że postanowienia umowy o handlu i współpracy dotyczące energii mają również zastosowanie do 30 czerwca 2026 r.; mając jednak na uwadze, że Rada Stowarzyszenia może je przedłużyć do 31 marca 2027 r., a następnie przedłużać rokrocznie;

H. mając na uwadze, że umowa o handlu i współpracy stopniowo zmniejsza udział uprawnień do połowów dla floty UE na wodach Zjednoczonego Królestwa o 25 % do 2026 r., co będzie miało wpływ na wszystkie segmenty floty UE, w szczególności na łodziowe rybołówstwo przybrzeżne;

1. zwraca uwagę, że pełne skutki brexitu nie są jeszcze w całości znane, zwłaszcza że wdrażanie umowy o handlu i współpracy w dziedzinie rybołówstwa nadal trwa i zakończy się dopiero po upływie okresu przejściowego 30 czerwca 2026 r.; podkreśla znaczenie wiernego wdrożenia umowy o handlu i współpracy, biorąc pod uwagę, że wciąż pojawiają się z tym problemy; zgadza się z przedstawionym przez Komisję sprawozdaniem z wykonania, w którym wskazano, że „nadal istnieją pewne wyzwania”, dotyczące np. wdrożenia umów o handlu energią elektryczną oraz pełnego i prawidłowego wdrożenia przepisów o rybołówstwie;

2. wzywa Komisję do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia utrzymania wzajemnego dostępu do wód i zasobów rybnych po 30 czerwca 2026 r. oraz zagwarantowania niewprowadzania dalszych ograniczeń kwot dla rybaków z UE; wzywa do usprawnienia wymiany kwot połowowych między stronami i zarządzania nią; wzywa Komisję do utrzymania wszystkich kanałów negocjacji ze Zjednoczonym Królestwem w celu znalezienia stabilnych, długoterminowych rozwiązań korzystnych dla obu stron, które zapewnią stabilne i przewidywalne warunki dla rybaków i całego sektora rybołówstwa i będą obejmowały okres po 2026 r.; przypomina o zbieżności terminów w postanowieniach umowy o handlu i współpracy dotyczących energii i wzajemnego dostępu do wód i zasobów rybnych oraz zwraca uwagę, że w umowie o handlu i współpracy domyślnie powiązano te dwa obszary sektorowe;

3. zwraca uwagę na wyjątkową sytuację Irlandii spowodowaną jej granicą z Irlandią Północną, umowę o sąsiedztwie w sprawie wzajemnego dostępu do wód w strefie 0–6 mil morskich oraz historyczną zależność od wzajemnego dostępu do wód Zjednoczonego Królestwa;

4. wyraża głębokie zaniepokojenie niepewnością związaną z klauzulą zawartą w art. 510 umowy o handlu i współpracy dotyczącą przeglądu części drugiej dział piąty (Rybołówstwo) umowy w cztery lata po zakończeniu okresu dostosowawczego; wzywa

Komisję, aby szybko, zdecydowanie i transparentnie rozpoczęła negocjacje w sprawie wieloletniego porozumienia na okres po 2026 r. przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności, rentowności i przewidywalności dla tego sektora; podkreśla, że porozumienie to musi być powiązane z ogólnym przeglądem umowy o handlu i współpracy i nie może umożliwiać dalszej utraty kwot przyznanych UE; podkreśla w związku z tym znaczenie utrzymania wzajemnych powiązań wszystkich aspektów umowy o handlu i współpracy, w szczególności powiązania dostępu Zjednoczonego Królestwa do jednolitego rynku z postanowieniami umowy o handlu i współpracy dotyczącymi rybołówstwa;

5. przypomina, że wzajemny i stały dostęp do wód i zasobów rybnych trzeba postrzegać jako zasadniczy element stosunków między UE a Zjednoczonym Królestwem, dlatego należy się nim zająć wraz z licznymi sprawami dotyczącymi handlu i dostępu do jednolitego rynku; przypomina Komisji, że trzeba zapewnić stabilne i zrównoważone stosowanie umowy o handlu i współpracy od 2026 r., po zakończeniu okresu przejściowego;

6. przypomina, że gdyby Zjednoczone Królestwo postanowiło ograniczyć dostęp statków rybackich UE do wód brytyjskich pod koniec okresu dostosowawczego, UE mogłaby podjąć środki w celu ochrony swoich interesów; zaznacza, że zgodnie z samą umową o handlu i współpracy działania te obejmują przywrócenie ceł lub kontyngentów na przywóz ryb ze Zjednoczonego Królestwa oraz zawieszenie innych części umowy o handlu i współpracy, jeżeli powstanie ryzyko poważnych trudności gospodarczych lub społecznych dla wspólnot rybackich UE; podkreśla w związku z tym, że UE powinna rozważyć powiązanie innych konkretnych części umowy o handlu i współpracy, takich jak dostęp Zjednoczonego Królestwa do europejskiego rynku energii elektrycznej, jak również innych odpowiednich sektorów umowy o handlu i współpracy, z dostępem UE do wód i zasobów rybnych Zjednoczonego Królestwa;

7. podkreśla, że w celu zapewnienia pełnego wdrożenia umowy o handlu i współpracy należy sięgnąć po i wykorzystać jak najefektywniej wszystkie odpowiednie instrumenty prawne, w tym te związane z dostępem do rynku, a także wszystkie środki wyrównawcze i środki reagowania oraz mechanizmy rozstrzygania sporów przewidziane w umowie o handlu i współpracy;

8. wzywa Komisję, aby pomogła państwom członkowskim w szybszym i pełnym wykorzystaniu środków z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej w celu promowania i wspierania sektora rybołówstwa i dotkniętych społeczności nadbrzeżnych oraz w celu zrekompensowania strat poniesionych przez wszystkie floty, w tym łodziowe rybołówstwo przybrzeżne; ubolewa, że środków z pobrexitowej rezerwy dostosowawczej nie wykorzystuje się do wspierania sektora detalicznego handlu rybami i przetwórstwa ryb, w które ten kryzys poważnie uderzył;

9. wzywa Zjednoczone Królestwo, by powstrzymało się od przyjmowania jakichkolwiek dyskryminujących jednostronnych środków technicznych; przypomina, że umowa o handlu i współpracy stanowi, iż środki techniczne muszą być proporcjonalne, oparte na najlepszych dostępnych opiniach naukowych, w równym stopniu stosowane do statków obu stron oraz muszą być uprzednio zgłaszane; podkreśla rolę Specjalnego Komitetu ds. Rybołówstwa w poszukiwaniu wspólnego podejścia do środków technicznych oraz w

omawianiu środków zgłoszonych przez jedną ze stron; przypomina, że umowa o handlu i współpracy zobowiązuje każdą ze stron do dokładnego uzasadnienia niedyskryminacyjnego charakteru wszelkich środków w tej dziedzinie oraz przypomina o konieczności zapewnienia długoterminowego zrównoważenia środowiskowego w oparciu o możliwe do zweryfikowania dane naukowe; ponownie podkreśla, że wysoce pożądane jest, aby Zjednoczone Królestwo w jak największym stopniu przestrzegało przepisów UE; podkreśla, że należy zapewnić większą koordynację z UE w tym zakresie oraz że powinny istnieć odpowiednie procedury dotyczące powiadamiania i udziału; wzywa Komisję do zachowania szczególnej czujności, jeżeli chodzi o przestrzeganie tych warunków, oraz do zdecydowanej reakcji, w przypadku gdyby Zjednoczone Królestwo działało w sposób dyskryminujący;

10. podkreśla w szczególności, że chronione obszary morskie należy wyznaczać w sposób niedyskryminujący, oparty na podstawach naukowych i proporcjonalny; podkreśla, że chronione obszary morskie powinny być wyznaczane na podstawie jasno określonych celów ochrony i nie powinny być wykorzystywane jako narzędzie ograniczania dostępu zagranicznych statków do odnośnych wód; ubolewa w związku z tym nad jednostronnym podejściem Zjednoczonego Królestwa do kwestii wyznaczania obszarów z ograniczeniami dla rybołówstwa wokół Ławicy Dogger oraz nad tym, że Zjednoczone Królestwo planuje wykorzystanie tych obszarów do innych rodzajów działalności gospodarczej;

11. sprzeciwia się wszelkim jednostronnym decyzjom o uprawnieniach do połowów, które są sprzeczne z prawem międzynarodowym lub najlepszymi dostępnymi opiniami naukowymi, a tym samym kwestionują wiarygodność umów międzynarodowych i zagrażają zrównoważonemu charakterowi eksploatacji wspólnych zasobów; wzywa Komisję do podjęcia wszelkich niezbędnych i proporcjonalnych środków w celu rozstrzygnięcia sporów z zainteresowanymi partnerami międzynarodowymi oraz zapewnienia zgodności z międzynarodowymi zobowiązaniami;

12. przypomina, że brexit zmienił stosunki między krajami północnego Atlantyku; uważa, że brexit nie powinien być wykorzystywany do manipulowania podziałem kwot w umowach północnych; nalega, by przestrzegać historycznego podziału uprawnień do połowów, zawsze w oparciu o najlepsze dostępne dane i opinie naukowe; wzywa Komisję do wypracowania stabilnych i długoterminowych ustaleń w zakresie zarządzania rybołówstwem ze swoimi partnerami na północno-wschodnim Atlantyku;

13. jest zaniepokojony procedurą licencjonowania statków UE; zauważa, że statki o długości poniżej 12 metrów znalazły się wśród statków najbardziej poszkodowanych w wyniku opóźnień w przyznawaniu licencji połowowych lub odmowy przyznania licencji, ponieważ wiele z nich nie było wyposażonych w systemy monitorowania statków przez cały okres odniesienia; ubolewa, że w umowie o handlu i współpracy nie uwzględniono obowiązujących przepisów dotyczących systemów monitorowania statków na mocy rozporządzeń UE, które również były wiążące dla Zjednoczonego Królestwa przed brexitem; wzywa Komisję do kontynuowania wysiłków na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie nierozstrzygniętych kwestii związanych z licencjami, w tym w sprawie stopnia dostępu licencjonowanych statków rybackich do wód Zjednoczonego Królestwa i terytoriów zależnych Korony Brytyjskiej, a także do opracowania wspólnie ze Zjednoczonym Królestwem nowego systemu udzielania

licencji, który będzie działać w praktyce;

14. zauważa, że kwestie związane z wydawaniem licencji statkom UE mają duży wpływ na rybaków zajmujących się rybołówstwem łodziowym, zwłaszcza tych z północnej Francji i Normandii, ponieważ statki te nie są w stanie zmienić swoich obszarów połowowych;

15. apeluje do stron umowy o handlu i współpracy, by wzmogły starania o wspieranie zrównoważonego rybołówstwa i dobrego zarządzania rybołówstwem na szczeblu międzynarodowym poprzez działanie na rzecz tworzenia regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem; wzywa w szczególności Komisję do współpracy z władzami brytyjskimi i innymi zaangażowanymi stronami w zakresie ustanowienia regionalnej organizacji ds. zarządzania rybołówstwem na południowym Atlantyku;

16. wyraża zaniepokojenie skutkami przeniesienia nakładu połowowego w następstwie wdrożenia umowy o handlu i współpracy, zwłaszcza w odniesieniu do kanału La Manche; wzywa Komisję do zaproponowania regionalnego planu zarządzania dla kanału La Manche i Morza Północnego, aby złagodzić ten wpływ i uniknąć przełowienia;

17. wzywa Komisję i Radę do dopilnowania, aby wszelkie decyzje podejmowane w ramach umowy o handlu i współpracy respektowały prerogatywy poszczególnych instytucji i były podejmowane zgodnie z odpowiednim procesem legislacyjnym, zwłaszcza w przypadku środków technicznych;

18. docenia fakt, że zarówno UE, jak i Zjednoczone Królestwo należą do sojuszu na rzecz przeciwdziałania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom (NNN), utworzonego w czerwcu 2022 r., by pobudzać ambicje i działania służące zwalczaniu połowów NNN na szczeblu międzynarodowym;

19. przypomina, że umowa o handlu i współpracy umożliwia stronom prowadzenie konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim; wzywa zatem do aktywnego zaangażowania przedstawicieli sektora rybołówstwa, władz regionalnych, społeczności nadbrzeżnych i innych zainteresowanych stron w monitorowanie i wdrażanie umowy o handlu i współpracy; wzywa Komisję, aby wsparła utworzenie w tym celu wewnętrznej grupy doradczej ds. rybołówstwa, bez uszczerbku dla istniejących komitetów doradczych;

20. ponownie wzywa Komisję do przyjęcia roli przedstawiciela UE w kontaktach z państwami trzecimi, aby mogła zaproponować ulepszone modele zarządzania partycypacyjnego i współzarządzania w sytuacjach transgranicznych z państwami trzecimi;

21. podkreśla potrzebę zapewnienia przejrzystości prac Specjalnego Komitetu ds. Rybołówstwa oraz regularnego informowania Parlamentu o tych pracach i podjętych decyzjach; domaga się, aby zgodnie z wcześniejszym wnioskiem Parlamentu[4]

[4] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie przyszłości połowów na kanale La Manche, na Morzu Północnym, Morzu Irlandzkim i w Oceanie Atlantyckim w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE (Dz.U. C 434 z 15.11.2022, s. 2).

przedstawiciele ds. technicznych Komisji Rybołówstwa byli zapraszani do udziału w posiedzeniach Specjalnego Komitetu ds. Rybołówstwa w charakterze obserwatorów.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Artykuł 58 – Procedura wspólnych posiedzeń komisji Data ogłoszenia na posiedzeniu	15.12.2022
Data przyjęcia	27.6.2023
Wynik głosowania końcowego	+: 25 –: 0 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Clara Aguilera, João Albuquerque, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosanna Conte, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Luke Ming Flanagan, Ska Keller, Gabriel Mato, Grace O'Sullivan, Nikos Papandreou, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Fabienne Keller

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

25	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Rosanna Conte, France Jamet
NI	Marc Tarabella
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Pierre Karleskind, Fabienne Keller
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić, Nikos Papandreou
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

0	-

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się